

VICENT SANCHIS, director
ALBERT SÁEZ, director adjunt
LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI
ARAGAY, XAVIER CESTER [Cultura i Espectacles]; TONI
BROSA [Esports]; DAVID CASTILLO [Suplement Cultura];
DAVID GONZÁLEZ [Política]; SANTI GONZÁLEZ [Món];

PEPA MASÓ [Societat]; ÒSCAR MONTFERRER
[Comunicació]; ALBERT PLA [Edició]; PERE PRATS
[Disseny]; MONTSERRAT RIUS [Documentació]; ROBERT
RAMOS [Fotografia]; PERE TÍO [Opinió]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA

Publicitat: PUBLIPRESS MEDIA, SA
XAVIER BUYSÉ, director general

LLUÍS-FERRAN PÉREZ-SEGUI, dir. de desenvolupament
ALBERT BORRÁS, director de Publicitat
Av. Diagonal, 475 - 08036 Barcelona
Tel.: 93 344 30 00 - Fax: 93 344 31 91
e-mail: avui@publipressmedia.com
c/ María de Molina, 54 - 28006 Madrid
Tel.: 91 515 91 00 - Fax: 91 515 91 09

REDACCIÓ, SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I SERVEI AL LECTOR:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona

DELEGACIÓ A MADRID: Zorrilla, 21, 2n C. - 28014 Madrid
Tel.: 91 521 27 68 - Fax: 91 521 29 37

ADREÇA INTERNET: <http://www.avui.com>

CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
SUBSCRIPCIONS Tel.: 93 316 39 14 - Fax: 93 316 39 15
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
SERVEI AL LECTOR Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 15

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria
DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD

Emili Rosales

Escriptor i editor

El triomf d'un escriptor

És una sort que s'allargassi tant el comiat a Jesús Moncada. La tan bescantada neofilia cultural que es posa en marxa quan mor un escriptor català sovint inclou un parell de dies o a tot estirar de setmanes amb una indigerible corrua de panegírics que s'endú el vent més d'hora que tard. I després no res.

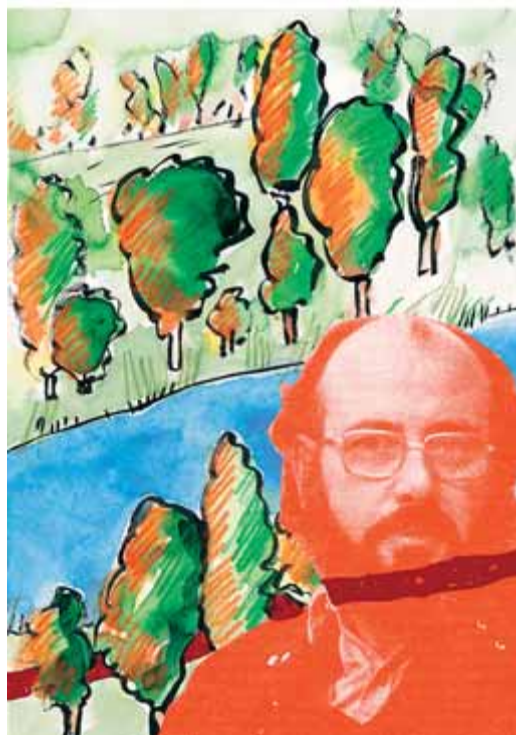
CELEBRO QUE EN AQUEST CAS NO HAGI ANAT de la mateixa manera, i que la lamentable pèrdua de l'escriptor mequinensà s'hagi acompanyat amb uns comiats més duradors. Entre les proves que demostren que Moncada no serà oblidat hi ha els diversos homenatges celebrats la setmana passada, i particularment un, en el qual em vull fixar, però sobretot hi ha l'interès dels lectors, que han tornat a comprar i a llegir els seus llibres.

DISSABTE PASSAT, EN UNA SALA DE L'ESPLÈNDID EDIFICI dels Reials Col·legis de Tortosa –segurament la joia arquitectònica catalana menys coneguda–, es van reunir un centenar de persones per escenificar que Moncada va ser un escriptor de l'Ebre –massa tard?– i per escoltar com els actors David Bagès i Sílvia Sabaté llegien un parell de contes de l'autor.

ELS CONTES ESTAVEN MOLT BEN TRIATS, la lectura, la dicció van ser convinents, i tot plegat em va fer pensar en els dos èxits de Jesús Moncada. L'èxit literari i l'èxit social. En un dels contes es feia l'exaltació de les virtuts d'un patró de llagut obstinat, orgullós, mític, en el context d'una autèntica elegia de l'ésser viu que va ser un dia el riu Ebre, i de les diverses maneres d'enfrontar-s'hi que desenvolupaven els que se les hi havien d'heure. En l'altre conte es despulava l'ànima miserable d'un cap de família que feia càbales sobre els diners que podia treure gràcies a la indemnització per persona que es va oferir als mequinensans per compensar la inundació del poble.

TOTS DOS CONTES, JO DIRIA QUE COM L'OBRA SENCERA de Jesús Moncada, excel·leixen en la força narrativa, en el vigor d'una llengua que es basa en una rica sobrietat –en una autenticitat saborosa–, i en l'ús

“Tot això podria explicar el reconeixement literari de què ha gaudit la seva obra, però no explicaria el reconeixement social que ha tingut”

LLUÏSA JOVER

d'una ironia que sona d'allò més natural en boca de la gent del riu, sempre a un pas del sarcasme. La manera vitalista però previnguda, com de gat vell, d'aproximar-nos els personatges i les situacions és una altra de les marques de la casa.

JESÚS MONCADA, COM HAN FET ALTRES NOVEL·LISTES del nostre àmbit i de fora al llarg dels darrers 20 o 30 anys, va recuperar a consciència en els seus llibres el gust per narrar, la passió del narrador, de qui té l'habilitat d'explicar una història; i hi va afegir la sornegueria, l'astúcia, una llengua esmolada i que sent ancestral sonava nova a les oïdes barcelonines... Tot això podria explicar el reconeixement literari de què ha gaudit la seva obra, però no explicaria el reconeixement social que ha tingut.

I ÉS QUE JESÚS MONCADA HAURIA ESTAT UN NARRADOR més sense la publicació *Camí de sirga*, sense el relat d'una epopeia que tothom es pot fer seva i amb la qual tothom es pot commoure. *Camí de sirga* va convertir algú que escrivia bé en un bon escriptor, vull dir que va ser reconegut com un bon escriptor, que la gent, més enllà del gremi, va passar a dir-li escriptor.

NO CREC QUE SIGUI UNA CARACTERÍSTICA EXCLUSIVA de la literatura catalana, però el fet és que en aquesta no n'hi ha mai prou amb el mèrit literari, cal alguna cosa més. I Moncada –o *Camí de sirga*, perquè la màgia s'esvaeix significativament en els relats que perden de vista Mequinensa–, que paradoxalment va conrear la imatge d'escriptor allunyat del soroll mundà, comptava amb altres coses que atreïen l'atenció dels lectors catalans. El mite del paradís perdut. El mite del passat personal o col·lectiu anorreat. La descoberta del català de la Franja.

CONTRA L'ESTEREOTIP QUE ES DIFON, crec que el triomf social de Moncada ha superat el literari; que ha calat en la ment dels catalans més enllà de l'interès novel·lístic. Encara que aquest triomf no hagi aconseguit eradicar del llenguatge periodístic una expressió tan irritant com “a l'altre costat de l'Ebre” per referir-se a l'Espanya castellana.

DE FIL DE VINT

La llengua a miques

Isabel-Clara Simó

Hem assistit amb estupor, en les sessions del Senat espanyol, a l'escissió lingüística.

De fet, en l'intent, més formal que real, de transformar la cambra alta en un àmbit plurinacional, s'han contractat intèrprets de les diverses llengües de l'Estat, com se sol fer en els països plurilingües, i així fer de la presència d'aquestes llengües, alguna cosa una mica més normal que dir “bon dia”. Tanmateix, per a sorpresa de la societat acadèmica i dels filòlegs d'arreu, hom ha contractat intèrprets del català i del valencià, per separat. Com que la carrera de filologia valenciana no existeix, els intèrprets forçosament ho han de ser de filologia catalana. El disbarat és gruixut.

Però no és l'únic àmbit espanyol que es burla de la nostra llengua i contribueix a la seva escissió. També vam saber dies enrere que l'escola judicial imparteix classes de català i de valencià per separat, i això que té la seu a Barcelona i que els blaveros diuen no sé quantes bestieses de l'imperialisme català. El mal ve del Consell General del Poder Judicial, que té, en aquest aspecte i en molts d'altres, un caràcter marcadament hostil envers la llengua catalana, i esmicolar-la li sembla una bona idea. El meu amic López Tena, que en forma part, deu estar ben indignat. ¿Us imagineu si féssim el mateix amb l'espanyol? ¿Us imagineu què en diria la caverna mediàtica, ara més exasperada que mai?

Ho dic amb alleujament: l'exasperació és molt més bon senyal que la fredor despectiva del Consell General del Poder Judicial. Ho va explicar molt bé Carod-Rovira en la seva brillant intervenció al Parlament espanyol, tot citant Cervantes: “*Ladrán, pues cabalgamos*”.

DES DEL MOLÍ

I Saló del Llibre de Barcelona

Maria de la Pau Janer

Ahir es va inaugurar a Barcelona el I Saló del Llibre, que tindrà lloc al recinte ferial de Montjuïc, entre els dies 8 i 13 de novembre. Centenars de col·legis de tot Catalunya ja han fet les seves reserves

per visitar-lo. Abans de la seva inauguració, n'hi havia més de deu mil de confirmades, tot i que es preveu un volum total de setanta mil visitants. És bo que els petits i els grans tinguem una cita amb els llibres. L'objectiu: promoure la lectura. El sector al qual va adreçada: els lectors. M'agrada trobar una fira que es dirigeix als autèntics protagonistes de la lectura, perquè la majoria de celebracions d'aquest tipus van

dedicades al sector editorial. El Saló del Llibre es convertirà en un autèntic festí, amb nombroses activitats, com col·loquis, exposicions i tallers. Hi haurà també la presència de nombrosos escriptors, historiadors, sociòlegs, filòsofs i actors. El món de la cultura, doncs, anuncia dies de vitalitat i moviment, aspectes molt d'agrair en èpoques d'inèrcies excessives. El saló esdevindrà l'espai dels lectors, el punt on podran retrobar-se amb

alguns escriptors actuals i amb d'altres que ja han mort, però l'obra dels quals s'aproparà a la gent a través de les veus dels lectors o dels muntatges audiovisuals que s'hi han de projectar. Associar el llibre amb una gran fira, situada en un recinte de proporcions importants, és una bona cosa. Si, a més, hi afegim la capacitat de reunir-hi gent diversa, que s'ajunta per una passió comuna, la història pot esdevenir una aventura mag-

nífica. Els llibres tornen a reclamar el seu espai. Ens demanen temps, ganes. Aquell entusiasme que només es transmet plenament, quan alguna cosa és viscuda amb intensitat. Ens trobarem al recinte ferial de Montjuïc i sabrem que ens hi ha portat el mateix desig d'històries, una curiositat idèntica per les paraules escrites, l'afany per descobrir mons imaginaris i incorporar-los al nostre propi món, perquè es faci gran i bell.